

Barnkonsekvensanalys av förslag om avveckling förskola

Enligt Skollagen (2010:800), Läroplan förskolan (Lpfö 18) samt Barnkonventionen (lag 20-01-01) skall barnets bästa beaktas, vid beslut och åtgärder som rör barn.

Verksamheter: Boställsgatan 6 och Tröskaregatan 110

Datum: Januari 2024

Bakgrund till beslut

Trenden i befolkningsprognosen för barn i åldern 1-5 år visar numera på en nedåtgående kurva istället för den tidigare prognostiserade ökningen av befolkningen av barn i ålder 1-5 år¹. Utifrån förändrad demografi av barn i förskoleålder finns behov att anpassa antalet förskoleplatser så att resurser prioriteras för undervisning och utbildning istället för halvfulla lokaler.

Det område som har högst överkapacitet är området Lambohov/Västra Valla. I planeringen att säkerställa ett effektivt lokalutnyttjande av förskolelokaler har arbetet utgått från att förskoleenheter med minst 60 platser är önskvärt för att nå en organisatorisk och ekonomisk hållbarhet och därmed ökad trygghet och stabilitet för de barn som befinner sig i verksamheten. Ur ett organisatoriskt perspektiv finns samordningsvinster med större enheter. En större, samlad personalstyrka kan underlätta mobilisering av personal inom verksamheten till exempel vid sjukdom, eller för att kunna hålla öppet tidigt och stänga sent. På en större enhet, med en större personalstyrka, möjliggörs också en högre och bredare kompetens.

Inhämtande av information

Berörda barn

Erfarenheter från tidigare processer visar att förutom oro över kompisar så är flera av de vanligaste farhågorna hos barn inför en övergång av praktisk natur, till exempel vad för typ av leksaker som kommer finnas på den nya förskolan, vilka lekar man kommer leka och vilken mat som serveras. Den här typen av frågor kan tas omhand genom tidiga dialoger där barn involveras i processen. Varje förskolas egen barnkonsekvensanalys blir här ett viktigt verktyg för att identifiera risker och planera för kompensatoriska åtgärder.

Utifrån ovanstående och erfarenheter från tidigare avvecklingar är en god planering för övergången viktig för att skapa trygghet. Känd personal som följer med har visat sig skapa trygghet och det är även viktigt att involvera barnen tidigt i processen. Både barnen på de avvecklande förskolorna och barnen på mottagande förskolor behöver vara delaktiga i

¹ För fördjupning se tjänsteskrivelse - Uppsägning hyresavtal förskola

processen, detta då det även påverkar barnen på de mottagande förskolorna. Det är viktigt att arbeta för att skapa goda relationer med både vuxna och barn.

Personal

Erfarenheter från tidigare avvecklingar visar på vikten av att personal från de förskolor som avvecklas och personal från mottagande förskolor får tid till att planera inför övergången. Det behövs även tid för att förbereda barnen och ta tillvara på deras tankar, möjliggöra delaktighet och identifiera åtgärder som kan vidtas för att övergången blir så bra som möjligt för berörda barn.

Vårdnadshavare

Vid tidigare avvecklingar har vårdnadshavare efterfrågat en tydlig planering och struktur för att se till att barnen får den omsorg och trygghet som de har rätt till. Genom att möta upp vårdnadshavare med tydlig löpande kommunikation har trygghet och delaktighet skapats.

En annan oro som framförts i tidigare processer är att barn kan komma att placeras på en förskola som vårdnadshavare inte själv hade valt. Utifrån barnperspektiv har nämnden som utgångspunkt att barn från avvecklande förskola, så långt som möjligt, ska placeras på samma närliggande förskola. Detta för att bibehålla barnens sociala kontext. Vid beslut om avveckling är det dock viktigt att vårdnadshavare får tydlig information om möjligheten att ansöka om en plats till en annan förskola.

Organisatoriska förutsättningar

Enligt befolkningsprognos 2023 räcker förskoleplatserna i Lambohov/Västra Valla med god marginal till även utan förskolorna Boställsgatan 6 och Tröskaregatan 110. Det finns goda organisatoriska förutsättningar att integrera barnen på närliggande förskolor.

Ekonomiska förutsättningar

Avvecklingen skulle innebära att kostnaderna för förskolelokaler minskar, därtill minskar även tillhörande omkostnader såsom driftskostnader och städkostnader. När kostnaderna för hyror minskar innebär det även en lägre kostnad för lokalersättning till fristående aktörer². Detta möjliggör att medel istället kan användas till verksamheten i form av undervisning och utbildning.

Analys inför beslut

Beslut om avveckling av förskolor påverkar givetvis de barn som befinner sig i verksamheten direkt. Likväl påverkas även barnen på de mottagande förskolorna direkt. Av tidigare erfarenheter vet vi att tryggheten för berörda barn i princip alltid påverkas negativt initialt. Oro kan uppstå kring allt från kompisskap och om personal följer med, till den fysiska miljön och de rutiner och traditioner som finns idag. Ett avvecklingsbeslut kan därför på kort sikt

² För fördjupad information se tjänsteskrivelse - Uppsägning hyresavtal förskola

uppfattas vara i strid med berörda barns bästa. Som framgår ovan finns dock vinster, för samtliga förskolebarn, med ett avvecklingsbeslut. Resurser kan prioriteras för undervisning och utbildning istället för lokalkostnader för halvfylla lokaler. En större, samlad personalstyrka kan också underlätta mobilisering av personal inom verksamheten. På en större enhet, med en större personalstyrka, möjliggörs också en högre och bredare kompetens. Ett avvecklingsbeslut skulle därmed ligga i linje med alla förskolebarn i Linköpings kommuns bästa. Även för direkt berörda barn bedöms ett avvecklingsbeslut ligga i linje med deras bästa på lite längre sikt.

Kompensatoriska åtgärder

Lokala barnkonsekvensanalyser

På såväl avvecklande som mottagande förskolor behöver lokala barnkonsekvensanalyser genomföras utifrån aktuell situation. Här är det viktigt att de medarbetare som är närmast barnen tillsammans planerar övergången utifrån vad som är bäst för barnen, både utifrån ett generellt barnperspektiv och utifrån berörda barns egna perspektiv. Denna process bör utgå från berörda barns tankar och åsikter. Även berörd personal och vårdnadshavares synpunkter bör inhämtas. I dokumentationen av dessa barnkonsekvensanalyser bör det så detaljerat som möjligt tydligt framgå vilken oro som eventuellt finns.

Planering och övergång

Utifrån genomförda barnkonsekvensanalyser identifieras såväl förebyggande som främjande åtgärder för att minska eventuell negativ påverkan för berörda barn. Det kan till exempel handla om att besöka nya förskolan och att genomföra gemensamma aktiviteter med de olika barngrupperna. Det kan också handla om att barnen på avvecklande förskola ges möjlighet att välja vilket material som ska tas med och hur miljön kan utformas på mottagande förskola. Detsamma kan gälla för barnen på de mottagande förskolorna. Åtgärderna behöver korrespondera med den oro som framkommit i den lokala barnkonsekvensanalysen och syfta till att barnens bästa så långt som möjligt säkerställs. Det är av stor vikt att arbetet med att skapa trygghet kontinuerligt följs upp under en längre tid efter att övergången skett.

Kommunikation

För trygghet och förtroende är det viktigt att information till berörda barn och vårdnadshavare sker med öppenhet och med kontinuitet genom hela processen. Av erfarenheter från tidigare processer finns lärdomar om att god och tät kommunikation utgör en bra grund för ett gott samarbete.